Abdülhak Şinasi Hisar

Aşk İmiş Her Ne Vâr Âlemde

Aşka Dair Seçilmiş Mısralar ve Beyitler 1417-1950

BÜTÜN YAPITLARI

ŞİİR

2. baskı

.42
2

YKY
Yapı Kredi Yayınları

AŞK İMİŞ HER NE VÂR ÂLEMDE

Aşka Dair Seçilmiş Mısralar ve Beyitler
1417-1950

Abdülhak Şinasi Hisar (İstanbul, 14 Mart 1887 - 3 Mayıs 1963) Çocukluğu Rumelihisarı, Büyükada ve Çamlıca'da geçti. 1898'de Galatasaray Lisesi'ne girdi; 1905'te Fransa'ya kaçtı. Paris'te École Libre des Sciences Politiques'e devam etti. II. Meşrutiyet'in ilanından (1908) sonra Türkiye'ye döndü. Fransız ve Alman şirketlerinde, Osmanlı Bankası'nda, Reji İdaresi'nde, 1931'den sonra ise Ankara'da Dışişleri Bakanlığı'nda çalıştı. 1948'de emekliye ayrılarak İstanbul'a yerleşti. Bir süre *Türk Yurdu* dergisinin genel yayın müdürlüğünü üstlendi (1954-57). Cihangir'deki evinde beyin kanamasından öldü.

Edebiyata, mütareke yıllarında *Dergâh* ve *Yarın* dergilerindeki şiir, kitap tanıtma ve eleştiri yazılarıyla başladı. 1921'den itibaren *İleri* ve *Medeniyet* gazetelerindeki yazılarıyla tanındı; *Ağaç*, *Varlık*, *Ülkü* ve *Türk Yurdu* dergileri ile *Milliyet*, *Hâkimiyet-i Milliye* ve *Dünya* gazetelerinde yazdı. Cumhuriyet dönemi yazarı olmasına rağmen dil ve üslûp açısından Meşrutiyet kuşağına bağlı kalan Hisar'ın bütün yapıtları esas olarak "hatıra"ya dayalıdır. Romanlarında Maurice Barrès, Anatole France ve Marcel Proust gibi yazarların edebiyat anlayışlarını benimsemiştir.

1942 CHP Hikâye ve Roman Mükâfatı'nda üçüncülük alan *Fahim Bey ve Biz*, Almancaya çevrildi (*Unser Guter Fahim Bey*, Çev.: Friedrich Von Rummel, 1956). Sermet Sami Uysal (Varlık Yayınları, 1961) ve Necmettin Türinay'ın (M.E.B., 1993) *Abdülhak Şinasi Hisar* adlı birer kitabı vardır. Ölümünden sonra *Abdülhak Şinasi Hisar: Seçmeler* (Haz.: S. İleri, YKY, 1992), *Geçmiş Zaman Edipleri* (Haz.: T. Yıldırım, Selis, 2005) ve *Kelime Kavgası: "Edebiyata ve Romana Dair"* (Selis, 2005) adlı üç kitabı daha çıkmıştır.

Yapıtları:

Roman: *Fahim Bey ve Biz*, 1941; *Çamlıca'daki Eniştemiz*, 1942; *Ali Nizamî Beyin Alafrangalığı ve Şeyhliği*, 1952.

Anı/Deneme/Fıkra: *Boğaziçi Mehtapları*, 1942; *Boğaziçi Yalıları*, 1954; *Geçmiş Zaman Köşkleri*, 1956; *Geçmiş Zaman Fıkraları*, 1958.

Anı/Biyografi/Eleştiri: *İstanbul ve Pierre Loti*, 1958; *Yahya Kemal'e Vedâ*, 1959; *Ahmet Hâşim: Şiiri ve Hayatı*, 1963.

Antoloji: *Aşk İmiş Her Ne Vâr Âlemde*, 1955.

Abdülhak Şinasi Hisar'ın
YKY'deki kitapları:

Çamlıca'daki Enişte*miz (2005)*
Fahim Bey ve Biz *(2005)*
İstanbul ve Pierre Loti *(2005)*
Ali Nizamî Beyin Alafrangalığı ve Şeyhliği *(2005)*
Yahya Kemal'e Vedâ *(2006)*
Ahmet Hâşim: Şiiri ve Hayatı *(2006)*
Aşk İmiş Her Ne Vâr Âlemde *(2006)*

ABDÜLHAK ŞİNASİ HİSAR

AŞK İMİŞ HER NE VÂR ÂLEMDE

Aşka Dair Seçilmiş Mısralar ve Beyitler
1417-1950

Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 2329
Şiir - 207

Aşk İmiş Her Ne Vâr Âlemde / Abdülhak Şinasi Hisar

Kitap editörü: Nuri Akbayar
Düzelti: Mahmure İleri

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: G.M. Matbaacılık ve Ticaret A.Ş.
100. Yıl Mah. Mas-Sit 1. Cadde No: 88 34204 Bağcılar - İstanbul
Tel: (0 212) 629 00 24 (pbx) Faks: (0 212) 629 20 13
Sertifika No: 12358

1. baskı: İstanbul, Nisan 2006
2. baskı: İstanbul, Mart 2012
ISBN 978-975-08-1082-1

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2011
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İçindekiler

7 • Önsöz

13 • Aşk İmiş Her Ne Vâr Âlemde
19 • Hüsn ü Ân
25 • Hevâ vü Heves
31 • Ayş ü Nûş
37 • Aşk ü Garâm
45 • Yâr ve Cânân
55 • Âh min el-aşk...
61 • Kelâl ü Melâl
67 • Kâm ü Vuslat
75 • Firâk ve Hicrân
83 • Yâd ve Tahattur

89 • Şairlerin Ölüm Tarihleri

91 • Dizin

Önsöz

Divan şiiri, edebiyatımızın bir has bahçesi gibidir. Bu zaman ve bu iklim içinde her his ve her fikir, klasik bir zevkle duyulur, tıraşide bir üslûbla yazılır ve üstâdâne bir edâ ile söylenilirdi. Öyle ki, bu edebiyatı, beş, beş buçuk asırlık şairlerimiz, şiirlerinin kalıpları, vezin ve kafiyeleri içine gönüllerinin, ruhlarının seslerini neylere üfler gibi üfleye üfleye büyülemişlerdir. İşte böyle her mısra, erişmek istedikleri kemali bulunca, onlar da: "Eş'ârı böyle söyler üstâd söyleyince!" derlerdi. Her mısraları bir icmâl olan bu klasik şairler, hiçbir zaman acele ve ihmal ile değil de her zaman dikkat ve itina ile okunmak isterler. Bu şairlerin, beşerî, dünyevî hislerle birlikte aşk ve sevdayı da derin derin duydukları görülür. Gönüllerini hemen her zaman bir aşk ve vuslat hayali kaplar. İnsan talihinin aşk mucizesiyle olan alâkasını her zaman duyarlar. Bu zamanların şairleri de, mahrem duygularını ve sevgilerini uzun uzun söylerler. Fakat onlar aşklarını anlatırken bile klasik kalmayı bilir, yani her türlü şahsî hayat şartlarından tecerrüd etmiş en şümullü bir beşer talihi içinde, ebediyet boyu gelip geçmiş mevsimlerin, bütün günler ve gecelerin, daha da geçecek zaman ile başkalarının da iştirak edecekleri hisleri dile getirirler. Bu zamanların şairleri, hayatın gündelik icaplarının değil, bütün zamanlara ait beşerî hislerin, aşkların kâtipleri olur ve mısraları da, birer darbımesel gibi nesilden nesile geçerek duyulur.

Bu zamanların şairlerinin aşk bahsinde bir görenekleri, muayyen mazmunları, cevaz verilmiş mevzuları vardır. Birçok şairler aşktan bahsederken maddî hislerini manen fikirlerle o kadar karıştırırlar ki bunların cismanî ve ruhî ibtilâları müşterek bir varlık gibidir ve o kadar gayr-i vâzıhtırlardır ki, bir mazmun ile ifade edilen bu aşkın cinsiyeti bile çok defa tamamen belirmez. Hattâ mâşuk kelimesi de bazan tasavvufî mânâsiyle kabul edilmiş olur. Bu zaman şairlerinin biri: "Sûfî mecâz anladı yâre mahabbetim / Âlemde kimse bilmedi gitti hakikatim!" diyor.

Bu şairler, bütün hususiyetlerine, yaşadıkları devir farklarına, şahsî şivelerine, zatî seslerine rağmen, birbirlerine daima biraz akrabadırlar. Yine bu şairler, kendi hususiyetlerine sadık kaldıkları halde bazan da beklenmedik başkalıklar gösterirler. Bütün bu ruhların ve bu zevklerin değişik mevsimleriyle dağınık duyguları, bazan birbirlerine benzemeyen şairleri birbirlerine yaklaştırır; bazan da birbirlerine benzeyenleri birbirlerinden uzaklaştırır.

Şairleri dinlersek, geçen asırlara rağmen, bize, insan gönüllerinde de, insan cemiyetlerinde de aşk faslında büyük değişiklikler olmamış gibi gelir. Ne kadar şahsî fikir ve hisleri anlatmak isteseler de, mısraları hemen hemen aynı hisler, kelimeler ve ifade ile bir edebiyat tarihi dersi vermiş, bir edebiyat hulâsası yapmış gibi olur. İnsan vücut ve ruhunun tabiî bir incizâbla duydukları aşkları şairler hemen her zaman bir iman, bazan bir buhran halinde, nakaratlarla terennüm etmişlerdir. Bazan saadet demlerinde sazlarla birlikte söylemişler, bazan da felâket zamanlarında feryadlarla inlemişlerdir. Hissettikleri aşklar bazan tabiat değiştirir: Bazan mecnun, coşkun, vefakâr, fedakâr olur; bazan ruhun ihtiyacı olmaktan ziyade, vücudun bir âdetine döner; bazan da bir azap, bir humma olur. Fakat bütün ömürlerince, mevsimler ve devirler gelip geçtikçe, bozulup değiştikçe, onların üslûblaşmış dilleri, tıpkı dinleri gibi her zaman olduğu şekilde kalır.

Ezelden müştak gönülleri, insan güzelliklerine her an hayrandır; Müslüman ruhları "payen" şarkılar söyler, bahar bir aşk devri, bir vuslat mevsimi, gül ve bülbül eyyâmı olur. Böylece bu zaman şairlerinin şiirlerinde açan güller, şakıyan bülbüller,

bir ebedî bahar havası vardır. Bu zamanların şairleri, sevgililerinin yüzlerinde ve vücutlarındaki güzellikleri, gözleri, kaşları, ağzı, dudakları, saçları, kolları, elleri, ayakları, boyları terennüm ederler. Bir aşkla, bir aşk mevsimiyle iktifa etmeyen gönüllerinin geçici, hevâ vü heveslerinden dem vururlar. Vefalı, daüssılalı aşkların mucizelerini duyururlar. Onların her türlü hislerle geçirmiş oldukları zamanları vardır. Yâr diye sevdikleri, kendilerine bir siyânet meleği gibi görünen cânânları, derken dünyayı zindan eden dildârları vardır. Birer humma gibi duyulan kara sevdalara uğrarlar. O sevgilileri imâleli telâffuzlarıyla, yâr, cânân, dildâr diye çağırırlar, methederler, onlara şükrederler, sitem ederler ve onları yâdederler. Kâm ve vuslatın nimetini, saadetini, cennetini; hasret ve hicrânın hastalığını, buhrânını, menfâsını; nihayet yâd ve tahatturun tesellisini ve tedavisini bize duyuran bu şairler, denilebilir ki birtakım sihirbazlardır. Nice vuslatların sonu ya firak ve iftirak, ya hasret ve hicrândır. Biz de, gün gelip, bir aşk baharının uçmuş kokularını arar, daha uzun sürecek bir yâd ve tahattur mevsimine geçeriz. Mevsimler geçer, yaşlar değişir ve biz de inkılâb ederiz. Bir zamanlar en ziyade iştiyak duyduğumuz bir şairden bir başka şaire intikal ederiz. Birini pek ziyade beğenirken, gün gelir, bir ötekini daha ziyade sevmeğe koyulur, belki eski zevkimize de ihanet etmiş gibi oluruz. Şairlerin kendileri de gönüllerinde bir hevâ vü hevesle dolaşırken başka bir havaya kapılmış olurlar. Bir şairin ismini hevâ vü heves faslında ararken hasret ve hicrân faslında buluruz. Bu küçük kitabın muhtelif fasıllarında şairler için de kendimiz için de bunun mukadder olduğunu anlarız.

Divan şiirimizin en büyük sekiz, on şairi arasında, denilebilir ki hiç olmazsa ikisi, biri ruh ve diğeri vücut hislerini dâhiyâne ifade edişleriyle dünya çapındadırlar.

Fuzûlî'nin, hemen peygamberâne bir edâ ile: "Aşk imiş her ne vâr âlemde – İlm bir kîl ü kāl imiş ancak" demesi, geçmiş ve geçecek asırlara ölmez bir hakikatin izahıdır. "Aşkında müptelâlığımı aybeden sanır – Kim olmak ihtiyâr iledir mübtelâ sana!" demesi de aşk hürriyetinin veciz bir ifadesidir.

Tarihten evvelki zamanların büyük mahlûkları gibi, ruhunun enginliğiyle aşkın ciddiyetini, taassubunu duyan ve karîhasının genişliğini maveraî sesiyle duyuran, orta halli bir aşkla iktifa edemeyen Fuzûlî, Mecnûn bakışlı, Leylâ edâlı, vefalı, hummalı, kara sevdalı, ihtişamlı bir aşkın şairidir. Şairleri tekin saymayan eski zaman adamları, işte bunun içindir ki onu bir velî telâkki eder, divanının sahifelerini açmakla tefe'ül ederlerdi. Ve işte bunun içindir ki Ahmet Haşim: "İçmişti Fuzûlî bu alevden / Düşmüştü bu iksîr ile Mecnûn / Şi'rin sana anlattığı hâle" diyor.

Nedîm'in ismini ne zaman işitsem, kendi mısraını duyarım: "Nedîm nâmına bir şair-i cihân var imiş!" Nedîm denir denmez, ilkbaharların aşkları hatırlanır. İlkbahar günler ve gecelerinin bülbülleri, şarkıları, sazlar, şiir okuyan sevgililer duyulur. Sarışın ve esmer sevgililere benzeyen günler ve geceler gelip geçer, Nedîm bunları birbirinden tefrik edemez: "Bir cebînin bir dahi zülf-i siyeh-fâmın bilir / Dil ne subhun fark eder billâh ne akşâmın bilir" der. Sevgililere benzeyen sarışın ve esmer mevsimler gelip geçer ve Nedîm: "Ol perçemin nazîrini, hâtırda mı gönül/ Görmüş idik geçen sene sünbül zamanları" der. Ruh hüznünü ve gönül daüssılasını ifade etmek belki nisbeten kolaydır. Fakat kalblerin dünyevî hazlarının, aşkın vücutlarda uyandırdığı hislerin şiirini vermek belki daha güçtür. Genç, zeki, zarif Nedîm, bu hazların ve bu hislerin şairi olarak, dünyanın en büyüklerinden biridir. Nedîm, hayatı sanattan ve sanatı hayattan hiç ayırmayan ve her sözünü bir şiir halinde duyurmayı bilen bir sanatkârdır. Aşkın genç nüvazişlerini, neşelerini, tebessümlerini, inceliklerini emsalsiz bir dil canlılığı ve canlı bir renk şaşaasiyle; sanatkâr lisanının her kelimesindeki renk ve tadla; neşeli, oynak, parlak ifadeler ve edâlarla duyuran Nedîm de, büyük Fuzûlî karşısında, ayrı bir kutup teşkil etmek mucizesini gösteriyor. Bütün kudemâ arasında onun Divan'ı en canlı kalıyor ve içinde en çok safî şiir mısraları bulunan da odur.

Bu zamanlar şairlerinin bazıları da, birden bir ifade hamlesi cesareti ve aşka dair düşüncelerindeki yenilik ve nükteleriyle bizi hayran ederler. Birçok mısraları cidden üstâdâne olan Nâilî-i Kadîm: "Bahârı neyleriz, ol gülizâr-ı gonce-femin / Gülüp açılması bin nevbahâra değmez mi" derken, "bin" kelimesinin içinde topladığı rakamları sayar gibi imâlesi ve bundan sonraki

"nevbahâr" kelimesinin, açılan çiçekleri duyurur, koklatır gibi başlaması bir lisan mucizesi değil midir? "Kadem kadem gece teşrîfi Nâilî ol mehin / Cihân cihân elem-i intizâra değmez mi" deyişindeki edâ cidden mükemmel değil midir? Yenişehirli Avnî Bey'in: "Gûyâ ki padişâh olurum mülk-i âleme / Meşgûl-i şerh-i aşk u garâm olduğum zamân" beyti, romancıların uzun uzun aşktan bahsettikleri zamanlar duydukları fikrî ve felsefî bir ihtiyaca, tattıkları ruhî ve kalbî bir zevke doğrudan doğruya tercüman olmuyor mu?

Biz bugün kudemâdan bahsederken, kolaylık olsun diye "divan edebiyatı" diyoruz. Bu, uydurma bir tâbirdir. Onlar kendilerine sadece şair; kullandıkları aruz'a, vezin ve şiir kitaplarına da, manzumelerini malûm teşrifatla sıraya koyarak, "dîvân" derlerdi. Kudemâdan sonrakiler "dîvân" tertibinden vazgeçtilerse de, yine aruz vezniyle yazdıkları şiirleri, divan şiirinin tabiî bir devamı ve ma-ba'didir. Yüzlerce senelerden beridir, beş, beş buçuk asır, bizim klasik zevkimiz devam ettiği müddetçe yazılmış bütün bu mısralar, denilebilir ki bütün divan şiiri, harici zevâidinden tecrît edildiği takdirde, yalnız öz mısralardan ibaret birer mısra ve beyit müntahabâtı olmak sevdâsındadır. Şairlerin de asıl şair oldukları zamanlarda yazdıklarıyla böyle birer antoloji meydana gelmiş olur.

Bu küçük kitapta, yalnız aşka ve onun akrabası hislere dair ve yalnız aruz vezniyle yazılmış olan mısralar var. Dilimizin, ebediyet için söylenmiş olduklarına inandığımız bu mısralarını vezinleri dolayısıyla, bir nevi veda gibi telâkki edemeyiz. Bu mısralar, modası geçmiş bazı kelimelerine rağmen, Türkçemizin ebedî hayatıyla beraberdirler. Zaten bütün bu zamanlar şairleri de, tekmîl manzumelerle dolu unutulmuş sahifeler arasında bir tek mısraları canlı kalabilmişse kendilerini bahtiyar sayıyor, bunu biliyor ve söylüyorlardı: "Eğer maksud eserse mısra-ı berceste kâfîdir!"

Bu küçük kitabın, kendi zevkimden başka bir iddiası olsaydı, şimdiye kadar tabedilmiş veya edilmemiş bütün divan, divançe, defter, ve müntahabâtı taramak, aşka dair ne kadar manzume, beyit ve mısra varsa hepsini aramak, bul-

mak icab edecekti. Halbuki, bu küçük kitap bir zevk ve tesadüf mahsulüdür; bu beyitler ve mısralar gençliğimden beri tesadüfen okumuş, beğenmiş, sevmiş ve kaydetmiş olduklarımdan ibarettir. Bir ömür boyunca, ayrı ayrı zevkle seçilmiş bu mısralar arasına muhakkak daha nice girecekler vardır ki –ne yazık!– okumamış, farkedilmemiş, unutulmuş, yazılmamıştır. Böyle defterleri olanlar, bu mısraları başkalarından buldukça memnuniyetleri artar. Bu nevi müntahabât kitaplarının hemen müşterek birtakım tashihler, ilâveler ve ikmallerle vücuda getirilmesi tabiî olur. Bütün bu "güldeste"lerimiz aynı noksanlar, kusurlar ve dertlerle malûldürler: Bazı güzel mısralar vardır ki, bunların şairleri bilinmez. Eskiler, bu gibi mısraların altlarına, "bilmem" mânâsına gelen "lâedrî" kelimesini yazarlardı. Fakat ne yazık ki, bununla iktifa etmeyerek bazan da bir şairin beyit ve mısraını başka bir şaire atfettikleri olurdu. Bunun için, nisbeten az yanlışlı matbu divanlar yanında, çok yanlışlı müntahabat kitapları da meydana getirmişlerdir. Bu küçük kitapta, kailleri hiç bilinmeyen veya muhtelif şairlere atfedilen beyit ve mısraların altlarına meçhul demekle iktifa ettim. Eğer bu mısraları şairlerine kavuşturmak nasib olsaydı, belki bir sevab işlenmiş olurdu.

Bazı güzel mısraların şairlerinin de divanları, divançeleri yoktur. Bu gibilerden, şuara tezkirelerinin doğum ve ölümlerini bildirmedikleri vardır. Dolayısıyla, bir antolojiye alınacak mısralar, benim de arzu etmiş olduğum gibi tarih sırasıyla tasnîf edilmek istenilince, bazıları için ancak tahminî bir sıra alınabiliyor.

Şimdi diyebiliriz ki, geçmiş bunca zamanların nice şairlerinin duymuş ve söylemiş oldukları bu mısralar, şiir lisanının her türlü ilme yabancı ve bambaşka sihriyle şuurumuza yerleşmiş, sinmiş, öyle ki, hafızamızın fezâsı içindeki uzun ve uzak seyahatlerinde düşe kalka bir ara kaybolmuş, görünmez gibi olmuşlarken, bir gece, yine hâfızamızda kuyruklu yıldızlar gibi, eski ışıklarıyla, bütün şaşaalarıyla, tekrar pırıldar bulduklarımız, bize, yakın akrabalıklarını artık tasdik etmiş olduklarımızdır. Ve bunların hepsi için de diyebiliriz ki:

"Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sedâ imiş!.."

Abdülhak Şinasi Hisar

Aşk İmiş Her Ne Vâr Âlemde

Aşk imiş her ne vâr âlemde
İlim bir kîl ü kāl imiş ancak
Fuzûlî

*

Sâlik-i râh-i hakikat aşka eyler iktidâ
Fuzûlî

*

Vâdi-i vahdet hakikatde makām-ı aşkdır
Kim müşahhas olmaz ol vâdide sultân ü gedâ
Fuzûlî

*

Cevherinden eylemek cismi cüdâ âsân değil
Cisimden âgâh olan cân vâsıl-ı cânân değil
Fuzûlî

*

Âlemi pervâne-i şem-i cemâlin kıldı aşk
Cân-ı âlemsin fedâ her lâhza bin cândır sana
Fuzûlî

*

Aşk derdinin devâsı kābil-i dermân değil
Terk-i cân derler bu derdin mu'teber dermânına
Fuzûlî

*

Reh-güzâr-ı ehl-i aşk üzre kılın medfen bana
Fuzûlî

*

Aşk bir şem-i ilâhîdir benim pervânesi
Hayâlî

*

Her kişi âşık olurdu eğer âsân olsa
Taşlıcalı Yahyâ Bey

*

Fermân-ı aşka cân iledir inkiyâdımız
Hükm-i kazâya zerre kadar yok inâdımız
Bâkî

*

Men eyleyemez mes'ele-i aşkı müderris
Bâkî

*

Meftûhdur erbâb-ı dile bâb-ı mahabbet
Şeyhülislâm Yahyâ

*

Bîgânedir muameleniz akl ü hûş ile
Gûyâ derûn-i sînede mihmânsın ey gönül
Nedîm

*

Kimden istifsâr idem keyfiyyet-i aşkı aceb
Ârif-i âgâh serhoş vâkıf-ı esrâr mest
(Meçhûl)

*

Lisân-ı aşkı bilir tercemân bulunmadı hiç
Neccârzâde Şeyh Rızâ

*

Eğerçi söylemez ammâ neler bilir âşık
Hızırağazâde Saîd

*

Tâ kıyâmet fasl olunmaz şûriş-i dâvâ-yı aşk
Süleyman Fehîm

*

Bir şu'leye can vermede pervâne-mizâc ol
Yenişehirli Avnî

*

Gûyâ ki padişâh olurum mülk-i âleme
Meşgûl-i şerh-i aşk u garâm olduğum zamân
Yenişehirli Avnî

*

Gönlüm belâ-yı aşkı hem ister hem istemez
Câzim

*

Ben derd-i aşkı söylemesem başka derd olur
Fâik Memduh

*

Bir istiyor insan onu, bir istemiyor, âh
Sevmek dahi doğmak gibi, ölmek gibi bir şey
Cenâb Şehâbeddin

*

Her derde çâre var güzelim, aşka çâre yok
Abdülhak Hâmid

*

Fânilere bir ömr-i müebbed yaşatan aşk
Fâik Âli

*

Şeb-i yeldâda uzar fecre kadar kıssa-i aşk,
Tâ ki Mecnûn bitirir nutkunu, Leylâ söyler
Yahyâ Kemâl

*

Ehl-i akl anlamaz efsûs lisân-ı dilden
Zanneder âşık-ı divâne muammâ söyler
Yahyâ Kemâl

Hüsn ü Ân

Esrâr-ı kâinata ezel cür'adân iken
Ben hânkāh-ı aşkda hayrân idim sana
Hayâlî

*

Göz ucuyla âşıka geh lûtf eder gâhî itâb
Nef'î

*

Bahârı neyleriz ol gül-izâr-ı gonce-femin
Gülüp açılması bin nevbahâra değmez mi
Nâilî-i Kadîm

*

Lâl olur bülbül işitse râz-ı güftârın senin
Sıdkî

*

Güzel tasvir edersin hâl ü hatt-ı dilberi ammâ
Füsûn ü fitneye geldikde ey Bihzâd neylersin
Bahaî

*

O şûh âyinede aksiyle eyler güft ü gû Nâbî
Bilen söyler nikât-ı râz-ı hüsnü bilmeyen söyler
Nâbî

*

Çıkmış henûz hâne-i âyineden o mâh
Esrâr-ı hüsn ü ânına hayrân olup gelir
Nedîm

*

Ben bugün bir nevbahâr-ı hüsn ü ân seyreyledim
Nedîm

*

Bir az gel bâğa bülbül dinle gül seyret açıl cânâ
Ki sen dahi henüz âçılmamış bir gonce-i tersin
Nedîm

*

Nâz olur dembeste çeşm-i nîm-hâbından senin
Nedîm

*

Bir çeşmi var ki bir nice yüzbin lisân bilir
Bin hem-zebân u hem-demi bin âşinâsı var
Nedîm

*

Bin zebân söylersin ol çeşm-i sühan-perdâz ile
Dâstânlar şerh edersin bir nigâh-i nâz ile

Nedîm

*

Sen itâb-ı nâz kasd etsen dahi ol çeşm-i şûh
Âşıkın memnûn eder bir şîve-i mümtâz ile

Nedîm

*

Sandım olmuş ceste-ber fevvâre-i âb-ı hayât
Böyle gösterdi bana ol kadd-i müstesnâ seni

Nedîm

*

Nâzı âb etmiş de bir fevvâre resm etmiş hayâl
İşte ol sûdur atılmış kāmetin olmuş senin

Nedîm

*

Süzme çeşmin gelmesin müjgân müjgân üstüne

Râsih

*

Seherde bâğa geldi seyre cânân
Neler seyr eyledi bîdâr olanlar

Esrâr Dede

*

Erişip bahâra bülbül yenilendi sohbet-i gül
Yine nevbet-i tahammül dil-i bî-karâra düşdü
Gâlib Dede

*

Ey nev-nihâl-i işve Bahâriyye semtine
Bir sünbülî hevâda hirâmân olur musun
İbrahim Şinâsî

*

Hüsn olur kim seyr ederken ihtiyâr elden gider
Ziyâ Paşa

*

Gözlerinden feyz olup taksim kılmış neşveyi
Sâkî-i bezm-i ezel peymâneden peymâneye
Müftizâde Reşîd

*

Ne zaman istese güzeldir o
Abdülhak Hâmid

*

Her âh bir hitâb idi körfezde dün gece
Bin mâh içinde bir meh-i tâbân olan sana
Yahyâ Kemâl

*

Hevâ vü Heves

Yetmez mi temâşâ-yı cemâl el de sunarsın
Ey âşık-ı mihnetzede buldukça bunarsın

Sâmî Mustafa

*

Ben gedâ sen şâha kul olmak yok amma neyleyim
Arzû sergeşte-i fikr-i muhâl eyler beni

Fuzûlî

*

Secdedir her kande bir büt görsem âyinim benim
Hâh kâfir hâh mü'min tut budur dînim benim

Fuzûlî

*

Hünkâr şehre geldi deyü seyre çıkdılar
Her gûşe mehlikâ dolu hünkâra kim bakar

Vizeli Behiştî

*

Uyduk dil-i dîvâneye dil uydu hevâya

Rûhî-i Bağdâdî

*

Mecnûn ne bilir kaide-i nâz ü niyâzı
Âşık mı sanır kendin o meczûb-i mahabbet
Nef'î

*

Âşık-ı şeydâ niyâz etdikçe diller nâz eder
Şeyhülislâm Yahyâ

*

Hevâ-yı aşka uyup kûy-i yâre dek gideriz
Nesîm-i subha refîkiz bahâre dek gideriz
Nâilî-i Kadîm

*

Bir âşina nigâha da mı fırsat olmasın
Nedîm-i Kadîm

*

Esbâb-ı safâ aklı diyârındadır amma
Vâdî-i cünûnun dahi çok âlemi vardır
Nâbî

*

İnsâf olunsa biz de rakîbin rakîbiyiz
Nâbî

*

Bahâne-cûy-i vuslat olduğum yâre duyurmuşlar
Nifâk etmişler amma ma'nevî himmet buyurmuşlar
(Meçhul)

*

Açılır elbet nesîm-i nevbahâr essin hele
Bend-i dil muhkem değil bend-i nikābından senin
Nedîm

*

Kasd ol büte dinletmedir efsâne mi yoksa
Değmez gül ü bülbül bu kadar güft ü şinîde
Nedîm

*

Ol perçemin nazîrini hâtırda mı gönül
Görmüş idik geçen sene sünbül zamânları
Nedîm

*

Bakılmaz hâtır-ı ahbâba hiç dilber husûsunda
Râgıb Paşa

*

Ruhsat bulunur dâmen-i cânân ele girmez
Cânân bulunur gûşe-i imkân ele girmez
Haşmet

*

Derdimiz cânâne söylenmiş devâ söylenmemiş
Mâcerâ söylenmiş amma müddeâ söylenmemiş
Tayyâr Paşa

*

Cünûn-i aşkını ağyâre eyleyip teşhîr
Ol âfet oldu benim iştihârıma bâis
Halîm Giray

*

Hiç akla gelir miydi bu âşıklığım ey dil
Kim derdi ki bir gün bana dîvâne desinler
(Meçhul)

*

Mevlevîdir sevdiğim her dem külâh eyler bana
(Meçhul)

*

Ya ben bî-hûş-i aşkım ya o sermest-i mahabbetdir
İşitmem nice demlerdir dil-i nâşâddan feryâd
Ziyâ Paşa

*

Ne anlıyor acabâ sevdiğim meâlimden?
Nigâr Osman

Ayş ü Nûş

Ben vâr iken gerek bana bû zevk ü bû safâ
Bir gün gele ki görmeye kimse türâbımı

Adnî (Bâyezid-i Sânî)

*

Öyle sermestem ki idrâk etmezem dünyâ nedir
Ben kimem sâkî olan kimdir mey ü sahbâ nedir

Fuzûlî

*

Etse ger Nef'î n'ola gönlüyle dâim bezm-i hâs
Hem kadeh hem bâde hem bir şûh sâkîdir gönül

Nef'î

*

Zevki o rind eyler tamâm kim tuta mest ü şâdgam
Bir elde câm-ı lâle-fâm bir elde zülf-i ham-be-ham

Nef'î

*

Geh câm-ı bâde nûş ederiz gâh hûn-i dil
Biz ruhsat-ı zamâna göre işret eyleriz

Sabrî-i Şâkir

*

Neşât-ı hâtır-ı âlem elindedir sâkî
Bu gamları yine bir câmdır sürûr edecek
Nâilî-i Kadîm

*

Bezm-i meyin safâları hep hâtırımdadır
Sâbir Pârsâ

*

Mezâyâ-yi mahabbetden eğer kâm almak istersen
Leb-i dildârı bûs eyle leb-i peymâneden sonra
Sâbit

*

Ne berk-i güldür o leb çiğnesem şeker sanırım
Ne goncedir o dehen koklasam şarâb kokar
Nedîm

*

Aceb ne bezmde şeb-zindedâr-ı sohbet idin
Henûz nergis-i mestinde bûy-i hâb kokar
Nedîm

*

Ben mi sâkî olayım bezme dururken sevdiğim
Böyle sîmîn sâklar billûr bâzûlarla sen
Nedîm

*

Bedr-i tamâmıma nazarın değmesin felek
Meclisde ayş ü nûş bu şeb meşrebimcedir
Nedîm

*

Bir elinde gül bir elde câm geldin sâkîyâ
Kangısın alsam gülü yâhud ki câmı yâ seni
Nedîm

*

Câm-ı lebiyle mest edip evvel edâların
Mestâne sonra gönderir âguş-i câne dek
Nedîm

*

Ahdler tevbeler ol sâgara kurbân olsun
Nedîm

*

Ayağın sakınarak basma aman sultânım
Dökülen mey kırılan şişe-i rindân olsun
Nedîm

*

Sen bî-haber hayâlin ile gûşelerde biz
Tâ subh olunca her gece ayş ü dem eyleriz
Nedîm

*

Nîm sun peymâneyi sâkî tamâm etdin beni
Nedîm

*

Bezm o bezm ahbâb o ahbâb işret ol işret değil
Mey o mey sâkî o sâkî hâlet ol hâlet değil
Pertev

*

Cânân gide rindân dağıla mey ola rîzân
Böyle gecenin hayr umulur mu seherinde
Ziyâ Paşa

*

Meyhâne yıkıldı mest ayakda
Abdülhak Hâmid

*

O şûh ağlar bu gün kasr-ı Şeref-âbâde geldikçe
O nûş-â-nûş demler hâtır-ı nâşâde geldikçe
Yahyâ Kemâl

*

Bir kanlı gül ağzında ve mey kâsesi elde
Bir sofrada içdik ikimiz aynı emelde
Yahyâ Kemâl

*

Kâm almadık müsâferetinden bu âlemin
Cânânla meyle son günü ey mevt sendeyiz
Yahyâ Kemâl

Aşk ü Garâm

Hâlini bilmez perîşânın perîşân olmayan
Bursalı Ahmed Paşa

*

Cânıma bir merhabâ sundu ezelden çeşm-i yâr
Öyle mest oldum ki gayrın merhabâsın bilmedim
Bursalı Ahmed Paşa

*

Âvâreler felek-zedeler mübtelâlarız
Âlemde bir mahabbete kalmış gedâlarız
Fuzûlî

*

Ben âşıkım hemîşe sözüm âşıkānedir
Fuzûlî

*

Fezâ-yı aşkı çün gördüm salâh-ı aklden dûrum
Beni rüsvâ görüp ayb etme ey nâsih ki mazûrum
Fuzûlî

*

Aşkında mübtelâlığımı ayb eden sanır
Kim olmak ihtiyâr iledir mübtelâ sana
Fuzûlî

*

Her gören ayb etdi âb-ı dîde-i giryânımı
Eyledim tahkîk görmüş kimse yok cânânımı
Fuzûlî

*

Boynum kolunu diler havâdan
La'lim lebini sorar sabâdan
Fuzûlî

*

Ruhsârına ayb etme nigâh etdiğimi
Göz yâşı döküp nâle vü âh etdiğimi
Fuzûlî

*

Âşıka ancak tasarrufsuz temâşâdır garez
Fuzûlî

*

Göklere açılmasın eller ki dâmânındadır
Fuzûlî

*

Sûfî mecâz anladı yâre mahabbetim
Âlemde kimse bilmedi gitdi hakikatim
Emrî

*

Senin mahzûnun olmak bâna şâdân olmadan yeğdir
Gamınla ağlamak ellerle handân olmadan yeğdir
Nev'î

*

Gönüldendir şikâyet gayrdan feryâdımız yokdur
Nev'î

*

Yârab ne vâdîdir bu kim cân teşne cânân teşnedir
Bâkî

*

Çokdur eğerçi derd ü belâsı mahabbetin
Amma ne çâre elde değil ihtiyârımız
Rûhî-i Bağdâdî

*

Bileli kendimi ben gönlümü âşık buldum
Nef'î

*

Âşıkım hâl-i dil-i zârımı Allah bilir
Nef'î

*

Neler çeker bu gönül söylesem şikâyet olur
Şeyhülislâm Yahyâ

*

Aşk mühlik yâr gafil mübtelâlar neylesin
Nef'î

*

Ne şeb ki kûyine yüz sürmesem ölürüm
Ne gün ki kāmetini görmesem kıyâmet olur
Nef'î

*

Gülzârdan ol şûh-i dilârâ ile geçdik
Gûya ki nesîmiz gül-i ra'nâ ile geçdik
Nâilî-i Kadîm

*

Başımızdan hiç hevâ-yı zülf-i yâr eksik değil
Mürtefi' yerdir anınçün rûzigâr eksik değil
İkbâlî (Mustafa-i Sânî)

*

Bir cebînin bir dahi zülf-i siyeh-fâmın bilir
Dil ne subhun fark eder billah ne akşâmın bilir
Nedîm

*

Sînede bir lâhza ârâm eyle gel cânım gibi
Geçme ey rûh-i revân ömr-i şitâbânım gibi
Nedîm

*

Ne beyân-ı hâle cür'et ne figâna tâkatim var
Ne recâ-yi vasla gayret ne firâka kudretim var
Vâsıf-ı Enderûnî

*

Hudâ âşıklara kevn ü mekânı teng göstermiş
Manastırlı Fâik

*

Gel ey vürûdunu bir ömr içinde beklediğim
Bir âşinâ-yı hayâlîye ihtiyâcım var
Süleyman Nazîf

*

Cândan geçer de ben yine geçmem niyâzdan
Abdülhak Hâmid

*

Bir aşk-ı dâimî bana mevhûbdur hemân
Yokdur serimde ayrıca bir fazl-ı mükteseb
Abdülhak Hâmid

*

Âteş gibi bir nehr akıyordu
Rûhumla o rûhun arasından
Ahmed Hâşim

*

Cümle lezzetden lezîz iksîrsin ey zehr-i aşk
Zevk-i derdinden alan her rûh dermândan geçer
Yahyâ Kemâl

Yâr ve Cânân

Yâr ile mâcerâ mı eksik olur
Halîlî

*

Yârsız kalmış cihânda ayıpsız yâr isteyen
Bursalı Ahmed Paşa

*

Şîrler pençe-i kahrımdan olurken lerzân
Beni bir gözleri âhûya zebûn etdi felek
Selîmî (Yavuz Sultan Selim)

*

Kudretim yok hâlimi arzetmeğe cânânıma
Usûlî

*

Sıhhatim ömrüm hayât-ı câvidânımsın benim
Zâtî

*

Ger ben ben isem nesin sen ey yâr
Ger sen sen isen neyim men-i zâr
Fuzûlî

*

Âşiyân-ı mürg-i dil zülf-i perîşânındadır
Kande olsam ey perî gönlüm senin yânındadır
Fuzûlî

*

Küfr-i zülfün salalı rahneler îmânımıza
Kâfir ağlar bizim ahvâl-i perîşânımıza
Fuzûlî

*

Sergeşteliğim kâkül-i müşgînin ucundan
Âşüfteliğim zülf-i perîşânın içündür
Fuzûlî

*

Beni cândan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı
Fuzûlî

*

Gözüm cânım efendim sevdiğim devletlu sultânım
Fuzûlî

*

Kâşkî sevdiğimi sevse kamu halk-i cihân
Sözümüz cümle hemân kıssa-i cânân olsa
Taşlıcalı Yahyâ Bey

*

Hep senincündür benim dünya cefâsın çekdiğim
Yoksa ömrüm vârı sensiz neylerim dünyâyı ben
Bâkî

*

Dikkatler ile seyr ederiz yâri serâpâ
Görmez mi idik biz de eğer olsa vefâsı
Bâkî

*

Zülfünün zencîrine kul eyledin şâhım beni
Kulluğundan etmesin âzâd Allahım beni
Adlî (Mehmed-i Sâlis)

*

Geh âlem-i müşâhade geh âlem-i hayâl
Bir lâhza yârsız kalamam âdetim budur
Sâlik

*

Bugün şâdım ki yâr ağlar benimçün
(Meçhul)

*

Derdin nedir gönül sana bir hâlet olmasın
Sad el-hazer ki sevdiğin ol âfet olmasın

Nedîm-i Kadîm

*

Hep etdiği cefâyı unutdurdu ol perî
Bir nîm hande bir nigeh-i iltifât ile

Nâbî

*

Bî-mâr ise de her ne kadar çeşm-i siyâhı
Uşşâkı perîşân edecek kudreti vardır

Nâbî

*

Görmemek yeğdir görüp dîvâne olmakdan seni

Sâbit

*

Nesin sen ben de bilmem cân mısın cânân mısın kâfir

Nedîm

*

Ser-tâ-be-pây hâsılı hep meşrebimcedir

Nedîm

*

Açmış oldum sînesin bir kerre ârâm ü sükûn
Sîneden bilmem ne hâletdir girîzân oldu hep
Nedîm

*

Ey zülf-i ham-be-ham dökülüp sînem üstüne
Zencîr-i pây-i ömr-i şitâbânım ol benim
Nedîm

*

Nâzdan hâmûşsun yoksa zebânın duymadan
İstesen bin dâsitân söylersin ebrûlerle sen
Nedîm

*

Sevdiğim meşk-i nigâh eylersin âhûlarla sen
Nedîm

*

Nigehin böyle neden hastadır ey şûh senin
Gözlerin bezm-i ezelden beri mahmûr gibi
Nedîm

*

Mest-i nâzım kim büyütdü böyle bî-pervâ seni
Kim yetişdirdi bu gûne servden bâlâ seni
Nedîm

*

Gülüm şöyle gülüm böyle demekdir yâre mu'tâdım
Seni ey gül sever cânım ki cânâne hitâbımsın

Nedîm

*

Yârimi gördüm bugün dünyâ görünmez dîdeme

Hayrî

*

Mümkün değil ol şûh-i cefâ-cû ile ülfet
Ömrüm gibi sür'atle geçer reh-güzerimde

Nâşid

*

Çeşmini gördüm unutdum derdi de dermânı da

Gâlib Dede

*

Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

Gâlib Dede

*

Geh tecâhül geh tegāfül geh cefâ gâhi itâb
Etdiği cevri gehi benden suâl eylerdi yâr

Pertev

*

Kāilim didârını rü'yâda olsun görmeğe
Pertev

*

Mâhitâba bakamam yâr gelir hâtırıma
Zekâî

*

Görsem seni helâk olurum görmesem helâk
Vâsıf-ı Enderûnî

*

O gül-endâm bir al şâle bürünsün yürüsün
Ucu gönlüm gibi ardınca sürünsün yürüsün
Vâsıf-ı Enderûnî

*

Edemem hüsnünü yârin sana bir bir ta'rîf
İzzet Molla

*

Cân ü dilden severim ben seni Allâh bilir
İzzet Molla

*

Biz âleme bir yâr için âh etmeğe geldik
Yenişehirli Avnî

*

Cânân ki gündüzleri gelmez
Akşam görünür havz üzerinde
Ahmed Hâşim

*

Her derdi unutdum da senin derdine düşdüm
Ahmed Râsim

*

Bir perîşân hâlini gördüm unutdum hâlimi
Mustafa Reşîd

*

Her zevkimi senden duyarım ben
Gönlüm mü, hayâlim mi nesin sen?
Abdülhak Hâmid

*

Bak sen bile şimdi sen değilsin
Abdülhak Hâmid

*

Cânânın o günkü hâli, eyvâh
Eyvâh, benim o günkü hâlim
Abdülhak Hâmid

*

Bana ver, ben çekeyim derdini mümkünse eğer!
Hüseyin Sîret

Âh min el-aşk...

Yârab belâ-yı aşk ile kıl âşinâ beni
Bir dem belâ-yı aşkdan etme cüdâ beni

Fuzûlî

*

Düşdüm belâ-yı aşka hired-mend-i asr iken
El şimdi benden aldığı pendi bana verir

Fuzûlî

*

Arzû eyler kemend-i kâkül-i cânâneyi
Bağlasan zencîrler tutmaz dil-i dîvâneyi

Fuzûlî

*

Bende Mecnûndan füzûn âşıklık isti'dâdı var
Âşık-ı sâdık benem Mecnûnun ancak âdı var

Fuzûlî

*

Kan ağladığım gonce-i handânın içündür

Fuzûlî

*

Nakd-i ömrün bir sanem aşkında sarfetdin tamâm
Ey Fuzûlî âh eğer senden sorulsa bu hesâb

Fuzûlî

*

Cân ü dil kaydını çekmekden özüm kurtardım
Cânı cânâneye etdim dili dildâre fedâ

Fuzûlî

*

Cânı cânân dilemiş vermemek olmaz ey dil

Fuzûlî

*

Âşık oldur kim kılar cânın fedâ cânânına
Meyl-i cânân etmesin her kim ki kıymaz cânına

Fuzûlî

*

Cânımı cânân eğer isterse minnet cânıma
Cân nedir kim anı kurbân etmeyem cânânıma

Fuzûlî

*

Vermeyen cânın sana bulmaz hayât-ı câvidân
Zinde-i câvid ana derler ki kurbândır sana

Fuzûlî

*

Min cân olaydı kâş men-i dil-şikestede
Tâ her biriyle bir gez olaydım fedâ sana
Fuzûlî

*

Aşkınla senin cân verenin makberesinden
Otlar ki biter her biri bir derde devâdır
Fuzûlî

*

Gönül derler ser-i kûyünde bir dîvânemiz kaldı
Hayâlî

*

Vuslatda bîm-i hicrân hicretde mihnet-i cân
Derd-i firâk böyle vasl-ı kenâr böyle
Nev'î

*

Âşık seni dünyaya gamın âleme vermez
Bin ömre firâkınla geçen bir demi vermez
Nâilî-i Kadîm

*

Biz ol âşıklarız kim dâğımız merhem kabûl etmez
O gülzârız ki âteşdir gülü şebnem kabûl etmez
Râmî Mehmed Paşa

*

Böyle bî-hâlet değildi gördüğüm sahrâ-yı aşk
Anda mecnûn bîdler dîvâne cûlar vâr idi

Nedîm

*

Sen bizi cevrine şâyeste bil ihsân olarak

Gâlib Dede

*

Zülfün görenlerin hep bahtı siyâh olurmuş
Tek zülfünü göreydim bahtım siyâh olaydı

Harputlu Hayrî

*

Ömrüm içinde senden ger bir vefâ göreydim
Râzî idim gamınla ömrüm tebâh olaydı

Osman Nevres

*

Ey aşk! Bildiğin gibi yak yık derûnumu
Bir kimsesiz belâzedenin hânmânıdır

Muallim Nâci

Kelâl ü Melâl

Ger derse Fuzûlî ki güzellerde vefâ var
Aldanma ki şâir sözü elbette yalandır

Fuzûlî

*

Ne gülde reng ü bû var idi ne sabâda fer
Ben gülşeninde bülbül-i nâlân idim sana

Hayâlî

*

Aşkın safâsı yok değil amma cefâsı çok

Şeyhülislâm Yahyâ

*

Bülbüller öter güller açar şâd gönül yok
Bir böyleliğin görmemişiz fasl-ı bahârın

Şeyhülislâm Yahyâ

*

Efsâne-i Mecnûn ile Leylâdan usandık

Nâbî

*

Bir vasl içün ağyâra müdârâdan usandık
Bir yâr içün ağyâr ile gavgâdan usandık
Nâbî

*

Visâle kābiliyyet mihnet-i hicrâna tâkat yok
Nâbî

*

Hep hüsn ü aşka dâir imiş güft ü gû-yi aşk
Dillerde dâsitân imiş esrâr sandığım
Çelebizâde Âsım

*

Ey Nedîm ey bülbül-i şeydâ niçün hâmûşsun
Sende evvel çok nevâlar güft ü gûlar vâr idi
Nedîm

*

Yok bu şehr içre senin vasf etdiğin dilber Nedîm
Bir perî-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana
Nedîm

*

Ey mâh o rûzigâr geçdi
Gül geçdi ve nevbahâr geçdi
Gâlib Dede

*

Bilmem ki ne rûzigâr geçdi
Gül soldu hezâr savtı kesdi
Gâlib Dede

*

Derd oldu şimdi bâşıma dermân sandığım
Bir âfet oldu cânıma cânân sandığım
Halîm Giray

*

Gönül mahabbeti bir âdet eylemiş yoksa
Ne bende hâl ne sende cemâl kalmışdır
(Meçhul)

*

Güle gûş etdiremez yok yere bülbül inler
Varak-ı mihr ü vefâyı kim okur kim dinler
Mehmed Kânî

*

Güller âhir râm olur ammâ hezâr elden gider
Ziyâ Paşa

*

Sende mi hâlâ esîr-i zülf-i yâr olmakdasın
Uslan ey dil uslan artık ihtiyâr olmakdasın
Recâizâde Ekrem

*

Meclis-i vaslında giryân olduğum ma'zûr tut
Bir tabiatdir ki kalmış gam zamânından bana
Recâizâde Ekrem

*

Bizden daha evvel erişenler
Ağlar bugün evvelki hayâle...
Ahmed Hâşim

*

Bil kalbimizin bağçelerinde
Cân verdi senin söylediğin gül
Ahmed Hâşim

*

Bütün evvel sevenlerin ye'si
Söylüyor bî-karârî-i hissi
Cenâb Şehâbeddin

Kâm ü Vuslat

Gel gel ki cümle savm ü salâtın kazâsı var
Sensiz geçen zamân-ı hayâtın kazâsı yok
Nesîmî

*

Arzû-yi vasl-ı cânân câna âfetdir gönül
Fuzûlî

*

Yakmağa beni yeter hayâlin
Yokdur bana tâkat-ı visâlin
Fuzûlî

*

Gerçi cânândan dil-i şeydâ içün kâm isterem
Sorsa cânân bilmezem kâm-i dil-i şeydâ nedir
Fuzûlî

*

Yâr ile hem-halvet ol cisminde cânın duymasın
Hâlet-i aşkın hikâyet kıl zebânın duymasın
Hayâlî

*

Kadem kadem gece teşrîfi Nâilî o mehin
Cihân cihân elem-i intizâre değmez mi
Nâilî-i Kadîm

*

Gelmez hayâl-i vuslat ile hâb bir yere
Fasîh Dede

*

Şâm-ı vasla ne kadar dense sezâ Şâm-ı şerîf
Nâbî

*

La'l-i yâr ağzında ammâ vâpesîn olmuş nefes
Âşık-ı bîmârı gördüm cân verip cân almada
Nedîm

*

Bûs-i la'lîn şöyle sirâb-ı zülâl eyler beni
Kim gören âb-ı hayât içmiş hayâl eyler beni
Nedîm

*

Sermest yatur künc-i dimâğımda safâdan
Mecnûnu serâsîme eden bûy-i mahabbet
Nedîm

*

Bakıp o şûh ile nâz ü nîyâza meşk ederiz
Gülün tebessümüne bülbülün terânesine

Nedîm

*

Şöyle pinhân gidesin kûyine cânânın kim
Râh ola hemdemin amma o da hâbîde gerek

Nedîm

*

Cânâ sabâh erişdiği hâtır-nişân mıdır
Senden Nedîm-i zâr dahi kâmın almadan

Nedîm

*

Zîver-i gülşen-i âguş olur elbet o perî
Gülerek açılarak gül gibi handân olarak

Gâlib Dede

*

Gönül pervânesine vuslat âteş intizâr âteş

Gâlib Dede

*

Dil-i gam-dîdenin bir kerre handân olduğun gördük
O nâşâdın hele bir kerre şâdân olduğun gördük

(Meçhul)

*

Yâre fâş et râzını ammâ zebânın duymasın
Güft ü gû-yi vuslatı rûh-i revânın duymasın
Yenişehirli Avnî

*

Öyle bî-hûş ol kemâl-i mestî-i vuslatla kim
Yâr âguşunda yatsın cism ü cânın duymasın
Yenişehirli Avnî

*

Birlikte öyle tatlı zamânlar geçer ki rûh
İster seninle bir ebedî zevk-i imtizâc
Tevfik Fikret

*

Hoş geçen her dem-i sevdâ ebediyyet sayılır
Tevfik Fikret

*

İşveyle, fısıltıyla gülüşle
Olmuş şeb-i sevdâ yine bî-hâb...
Ahmed Hâşim

*

Uçmakda bu âteşli hevâda
Vuslat demi, bir kuş gibi bî-tâb
Ahmed Hâşim

*

Hayât-ı vaslını görmekle kanmıyor nazarım
Hayât-ı vaslının üstünde bir hayât ararım
Cenâb Şehâbeddin

*

Bülbülden o eğlencede feryâd işitilmez
Gül solmayı mehtâb azalıp bitmeyi bilmez
Yahyâ Kemâl

*

Ömrün bütün ikbâlini vuslatda duyanlar
Yahyâ Kemâl

*

Ey vuslat! O âşıkları efsûnuna râm et
Ey tatlı ve ulvî gece! Yıllarla devâm et
Yahyâ Kemâl

Firâk ve Hicrân

Vâizin nâr-ı cehennem dediği firkat imiş
Usûlî

*

Nezr etmişim firâkına kim yok nihâyeti
Nakd-i sirişkimi ki tükenmez hizânedir
Fuzûlî

*

Öyle zaif kıl tenimi firkatinde kim
Vaslına mümkin ola yetürmek sabâ beni
Fuzûlî

*

Gözü yaşlıların hâlin ne bilsin merdüm-i gāfil
Kevâkib seyrini şeb-tâ-seher bîdâr olandan sor
Fuzûlî

*

Zulmet-i hicr etdi çok mübhem işi rûşen bana
Fuzûlî

*

Biz bülbül-i muhrik-dem-i gülzâr-ı firâkız
Âteş kesilir geçse sabâ gülşenimizden
Selîmî (Selîm-i Sânî)

*

Dâr-ı dünyâ deli gönlüm gibi vîrân olsa
Ne cihân olsa ne cân olsa ne hicrân olsa
Taşlıcalı Yahyâ Bey

*

Güşâd-ı gonce-i dil kaldı bir bahâra dahi
Zamîrî

*

Şâyed görüp terahhum ede hâksârını
Ömrüm geçince bekleyeyim reh-güzârını
Cevrî

*

İstemem sensiz olan sohbet-i yârânı bile
Neşâtî

*

Sen gelmeyince hâtıra görsen neler gelir
Nâbî

*

Şeb-i yeldâyı müneccimle muvakkit ne bilir
Mübtelâ-yi gama sor kim geceler kaç saat
Sâbit

*

Ey şâm-ı hicr hiç seherin yok mudur senin
Çelebizâde Âsım

*

Belâ-yı keşmekeş-i intizârı benden sor
Nedîm

*

Yârdan mehcûr iken düşdük diyâr-ı gurbete
Dehr gösterdi bize hicrân hicrân üstüne
Râsih

*

Mir'âta bakma bir iki gün eyle tecribe
Sabr eylemek firâkına müşkil değil midir
Nahîfî

*

Bülbülden işit nâliş-i hasret neye derler
Râgıb Paşa

*

Gören sanır ki safâdan semâ-ı râh ederim
Döner döner bakarım kûy-i yâre âh ederim
Esrâr Dede

*

Ağlatmayacakdın yola baktırmayacakdın
Ol va'de-i tekrâr-be-tekrârı unutma
Esrâr Dede

*

Su uyur düşman uyur haste-i hicrân uyumaz
Gâlib Dede

*

Değil vuslat murâdı firkati tecdîde gelmişdir
Gâlib Dede

*

Yârin bize bir selâmı yok mu
Gâlib Dede

*

Bana dûzehden ey meh dem urur gülzârlar sensiz
Diraht âteş nihâl âteş gül âteş berk ü bâr âteş
Gâlib Dede

*

Görsem tahammül eyleyemem bâri görmesem
Vâsıf-ı Enderûnî

*

Bana bin saat olur bir şeb-i yeldâ sensiz
Şeref Hanım

*

Kış geldi firâk açmadadır sîneme yâre
Vuslat yine mi kaldı güzel fasl-ı bahâre
(Meçhul)

*

İmkân yoğimiş çünki telâkiye bütün gün
Göndermeliyim almalıyım bir haber olsun
Recâizâde Ekrem

*

Geldi ammâ neyleyim sensiz bahârın şevki yok
Recâizâde Ekrem

*

Hicrân biter mi, girye-i hicrân diner mi hiç
Tevfik Fikret

*

Eyvâh ne yer ne yâr kaldı
Gönlüm dolu âh ü zâr kaldı
Abdülhak Hâmid

*

Ötme ey bülbül-i avâre ki hicrân uyusun
Fâik Âli

*

Görmüş âyine-i sâfında o serv-endâmı
Kûy-i gülşende bu rü'yâ seni hâlâ söyler
Yahyâ Kemâl

Yâd ve Tahattur

Hayfâ ki geçdi bilmedik ol hoş zamân idi
Şehzâde Cem

*

Hâb-ı gafletde geçen ömrümü rü'yâ gördüm
Zâtî

*

Hayâliyle mütesellîdir gönül meyl-i visâl etmez
Gönülden taşra bir yâr olduğun âşık hayâl etmez
Fuzûlî

*

Geçmiş zamân olur ki hayâli cihân değer
Hayâlî

*

Hayâl-i yâr gibi var mı bir refîk-i şefîk
Rûhî-i Bağdâdî

*

Gözümde kaldı o demler misâl-i hâb ü hayâl
Nazîm

*

Gel söyleşelim cümle geçen demleri cânâ
Sâmî

*

Kanı ol gül gülerek geldiği demler şimdi
Ağlarım hâtıra geldikçe gülüşdüklerimiz
Mâhir

*

Ömr âhir olur sohbet-i dildâre doyulmaz
Yenişehirli Avnî

*

Civanlık âlemin yâd etmeyen bir pîr yokdur yok
Hersekli Ârif Hikmet

*

Ağlarım, ammâ niçün, bilmem kimiçün ağlarım
Recâizâde Ekrem

*

Seni söyler bana dağlar, dereler
Recâizâde Ekrem

*

Yâd et beni gizli gizli yâd et
Recâizâde Ekrem

*

Bize bir zevk-i tahattur kaldı
Bu sönen gölgelenen dünyâda
Ahmed Hâşim

*

Gel söyleşelim seninle ey yâr
Geçmişdeki mâcerayı tekrâr
Abdülhak Hâmid

*

Mâzim ile âşinâlığın var
Abdülhak Hâmid

*

Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden
Geçdim yine dün eski hazân bağçelerinden
Yahyâ Kemâl

*

Yâd et ki sevişdikdi ilâhî adalarda
Yahyâ Kemâl

*

Sen nerdesin ey sevgili, yaz günleri nerde
Yahyâ Kemâl

*

Mehtâb iri güller ve senin en güzel aksin
Velhâsıl o rü'yâ duruyor yerli yerinde
Yahyâ Kemâl

Şairlerin Ölüm Tarihleri

1417 Nesîmî
1485 Halîlî
1495 Şehzâde Cem
1497 Bursalı Ahmed Paşa
1512 Adnî (Bâyezid-i Sânî)
1514 Sâmî Mustafa
1520 Selîmî (Yavuz Sultan Selim)
1538 Usûlî
1546 Zâtî
1556 Fuzûlî
1557 Hayâlî
1571 Vizeli Behiştî
1574 Selîmî (Selîm-i Sânî)
1574 Emrî
1582 Taşlıcalı Yahyâ Bey
1598 Nev'î
1599 Bâkî
1603 Adlî (Mehmed-i Sâlis)
1605 Rûhî-i Bağdâdî
1606 Sâlik
1632 Nef'î
1643 Şeyhülislâm Yahyâ
1645 Sabrî-i Şâkir
1648 Zamîrî
1654 Bahaî
1654 Cevrî
1666 Nailî-i Kadîm
1668 Sâbir Pârsâ
1674 Neşâtî
1699 Fasîh Dede
1699 Nedîm-i Kadîm
1702 Sıdkî
1703 İkbâlî (Mustafa-i Sânî)
1706 Râmî Mehmed Paşa
1710 Mâhir
1712 Nâbî
1712 Sâbit
1725 Câzim
1726 Nazîm
1730 Nedîm
1730 Sâmî
1738 Râsih
1738 Nahifî
1746 Neccârzâde Şeyh Rızâ
1759 Çelebizâde Âsım
1762 Râgıb Paşa
1768 Haşmet
1789 Hayrî
1791 Nâşid

1791 Mehmed Kânî
1796 Esrâr Dede
1798 Gâlib Dede
1807 Pertev
1808 Tayyâr Paşa
1812 Zekâî
1822 Halîm Giray
1824 Vâsıf-ı Enderûnî
1829 İzzet Molla
1836 Hızırağazâde Saîd
1845 Süleyman Fehîm
1858 Şeref Hanım
1871 İbrahim Şinâsî
1876 Osman Nevres
1880 Ziyâ Paşa
1883 Yenişehirli Avnî
1893 Muallim Nâcî
1901 Manastırlı Fâik
1903 Hersekli Ârif Hikmet
1910 Harputlu Hayrî
1913 Recâizâde Ekrem
1915 Tevfik Fikret
1918 Nigâr Osman
1925 Fâik Memduh
1927 Süleyman Nazîf
1929 Müftizâde Reşîd
1932 Ahmed Râsim
1933 Ahmed Hâşim
1934 Cenâb Şehâbeddin
1936 Mustafa Reşîd
1937 Abdülhak Hâmid (Tarhan)
1950 Fâik Âli (Ozansoy)
1958 Yahyâ Kemâl (Beyatlı)
1959 Hüseyin Sîret (Özsever)

Dizin

Abdülhak Hâmid 18, 24, 36, 43, 44, 54, 82, 87
Adlî (Mehmed-i Sâlis) 49
Adnî (Bâyezid-i Sânî) 33
Ahmed Hâşim 44, 54, 66, 72, 87
Ahmed Paşa (Bursalı) 39, 47
Ahmed Râsim 54
Ârif Hikmet (Hersekli) 86
Âsım (Çelebizâde) 64, 79
Avnî (Yenişehirli) 17, 53, 72, 86

Bahaî 21
Bâkî 16, 41, 49
Behiştî (Vizeli) 27

Câzim 18
Cem (Şehzâde) 85
Cenâb Şehâbeddin 18, 66, 73
Cevrî 78

Ekrem (Recâizâde) 65, 66, 81, 86, 87
Emrî 41
Esrâr Dede 23, 80

Fâik Âli 18, 82
Fâik (Manastırlı) 43
Fâik Memduh 18
Fasîh Dede 70
Fuzûlî 15, 27, 33, 39, 40, 48, 57-59, 63, 69, 77, 85

Gâlib Dede 24, 52, 60, 64, 65, 71, 80

Halilî 47
Halîm Giray 30, 65
Haşmet 29
Hayâlî 16, 21, 59, 63, 69, 85
Hayrî 52
Hayrî (Harputlu) 60
Hüseyin Sîret 54

İkbâlî (Mustafa-i Sânî) 42
İzzet Molla 53

Kânî Mehmed 65

Mâhir 86
Mustafa Reşîd 54

Nâbî 21, 22, 28, 50, 63, 64, 70, 78
Nâcî (Muallim) 60
Nahîfî 79
Nâilî-i Kadîm 21, 28, 34, 42, 59, 70
Nâşid 52
Nazîm 86
Nedîm 17, 22, 23, 29, 34-36, 43, 50-52, 60, 64, 70, 71, 79

Nedîm-i Kadîm 28, 50
Nef'î 21, 28, 33, 41, 42
Nesîmî 69
Neşâtî 78
Nev'î 41, 59
Nigâr Osman 30

Osman Nevres 60

Pertev 36, 52, 53

Râgıb Paşa 29, 79
Râmî Mehmed Paşa 59
Râsih 23, 79
Reşîd (Müftizâde) 24
Rızâ (Neccârzâde) 17
Rûhî-i Bağdâdî 27, 41, 85

Sâbir Pârsâ 34
Sâbit 34, 50, 79
Sabrî-i Şâkir 33
Sâid (Hızırağazâde) 17
Sâlik 49
Sâmî 86
Sâmî Mustafa 27
Selîmî (Selîm-i Sânî) 78
Selîmî (Yavuz Sultan Selîm) 47
Sıdkî 21
Süleyman Fehîm 17
Süleyman Nazîf 43

Şeref Hanım 81
Şinâsî İbrahim 24

Tayyâr Paşa 30
Tevfik Fikret 72, 81

Usûlî 47, 77

Vâsıf-ı Enderûnî 43, 53, 81

Yahyâ Kemâl 18, 24, 36, 44, 73, 82, 87, 88
Yahyâ (Şeyhülislâm) 16, 28, 42, 63
Yahyâ Bey (Taşlıcalı) 16, 49, 78

Zamîrî 78
Zâtî 47, 85
Zekâî 53
Ziyâ Paşa 24, 30, 36, 65

"Divan şiiri, edebiyatımızın bir has bahçesi gibidir. Bu zaman ve bu iklim içinde her his ve her fikir, klasik bir zevkle duyulur, incelmiş bir üslûbla yazılır ve üstadâne bir edâ ile söylenirdi. Öyle ki bu edebiyatı, beş, beş buçuk asırlık şairlerimiz, şiirlerinin kalıpları, vezin ve kafiyeleri içine gönüllerinin, ruhlarının seslerini neylere üfler gibi üfleye üfleye büyülemişlerdir. İşte böyle her mısra, erişmek istedikleri kemali bulunca, onlar da 'eş'arı böyle söyler üstad söyleyince' derlerdi. Her mısraları bir icmal olan bu klasik şairler hiçbir zaman acele ve ihmal ile değil de her zaman dikkat ve itina ile okunmak isterler".

15. yüzyıl başından 20. yüzyıl ortasına kadar gelen süreçte divan şiirinden ve Batılılaşma dönemi şairlerinden aşk üstüne söylenmiş mısralar ve beyitler. İnce bir zevkin imbiğinden süzülmüş bir seçki ya da güldeste geleneğinin ilginç bir halkası.

Kapak Fotoğrafı: Ara Güler

ISBN 978-975-08-1082-1